

“La missió dels escacs a les escoles no és l'erudició de treure jugadors d'escacs. L'educació mitjançant els escacs ha de ser l'educació de pensar per un mateix”.

(Dr. Emmanuel Lasker, 1868-1941, campió mundial d'escacs, a més de filòsof i doctor en matemàtiques)

L'any 1995 la Unesco va recomanar oficialment a tots els seus països membres la incorporació dels escacs com a matèria educativa a l'educació primària i a l'educació secundària. Al mes de març del mateix any, el Senat espanyol va aprovar una resolució per la qual s'instava a les autoritats en matèria educativa a adoptar aquesta recomanació, destacant que els escacs ensenyen a pensar i desenvolupen hàbits positius en els alumnes.

Declaració del Parlament Europeu, de 15 de març de 2012, sobre la introducció del programa «Escacs a l'Escola» en els sistemes educatius de la Unió Europea El Parlament Europeu,

- Vistos els articles 6 i 165 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea,
- Vist l'article 123 del seu Reglament,

A. Considerant que el Tractat de Funcionament de la Unió Europea, en el seu article 6, estipula que l'esport és un dels àmbits en els quals «la Unió disposarà de competència per a portar a terme accions amb la finalitat de donar suport, coordinar o complementar l'acció dels Estats membres»;

B. Considerant que els escacs són un joc accessible per als nens de qualsevol grup social, podrien millorar la cohesió social i contribuir als objectius polítics, tals com la integració social, la lluita contra la discriminació, la reducció de les taxes de delinqüència i fins i tot la lluita contra diferents addiccions;

C. Considerant que, sigui quina sigui l'edat del nen, els escacs poden millorar la seva concentració, paciència i persistència i poden ajudar-li a desenvolupar el sentit de la creativitat, la intuïció, la memòria i les competències, tant analítiques com de presa de decisions; que els escacs ensenyen així mateix valors tals com la determinació, la motivació i l'esportivitat;

1. Demana a la Comissió i als Estats membres que donin suport la introducció del programa «Escacs a l'Escola» en els sistemes educatius dels Estats membres;
2. Demana a la Comissió que, en la seva pròxima comunicació sobre l'esport, presti l'atenció necessària al programa «Escacs a l'Escola» i asseguri un finançament suficient per a aquest programa a partir de 2012;
3. Demana a la Comissió que tingui en compte les conclusions dels estudis sobre els efectes que produeix aquest programa en el desenvolupament dels nens;
4. Encarrega al seu President que transmeti la present Declaració, acompanyada del nom dels

signants, a la Comissió i als Parlaments dels Estats membres.

Els Escacs tenen diverses vertents: com esport, com estímul, com activitat que desenvolupa diferents capacitats..., però totes elles coincideixen en les possibilitats de desenvolupament de la personalitat humana. S'han vist sempre els escacs com un pur exercici mental i/o intel·lectual, deixant de banda el seu valor per a desenvolupar altres capacitats necessàries per la formació de la personalitat: Autonomia, autoestima, creativitat, atenció, representació i concepció espacial, representació i concepció temporal, verbal, simbolització, anàlisi-síntesi, socialització, adquisició de regles objectives.

RECURSOS HUMANS I MATERIALS:

El monitor serà Félix Borrego Sánchez, Monitor Nacional d'Escacs (títol atorgat per la Federació Espanyola d'Escacs). Monitor amb més de 25 anys acreditats d'experiència (escoles municipals de l'Ajuntament de Palma, Aula Balear, La Porciúncula, Aula Balears, IES Son Cladera, Montesión, La Salle Palma...

El monitor té a la seva disposició el material d'escacs que pugui arribar a ser necessari: tauler, peces i rellotges digitals de competició, tauler mural, material didàctic, planelles d' anotació. També es disposa d'un tauler gegant (3x3 metres) i dos mitjans (1x1 metre).

EIXOS:

Es treballarà sobre els següents eixos bàsics:

I. Aprenentatge i perfeccionament del joc d'escacs.

II. Utilització dels escacs com a eina per a millorar el rendiment escolar: Millorar la concentració, intel·ligència, memòria, atenció, empatia, presa de decisions,...

OBJECTIUS:

Els objectius generals a assolir durant el curs són el següents:

1. Iniciar progressivament en el coneixement dels escacs, els seus elements i normes bàsiques. Coneixement del moviment de les peces i la seva interacció.

2. Respectar les normes pròpies del joc d'escacs i tenir respecte i correcció en el tracte vers el contrincant, que no enemic.

3. Cercar creativament distintes alternatives lògiques en el desenvolupament del joc, valorant les possibilitats (avantatges i inconvenients) de les mateixes.

4. Desenvolupar l'atenció i concentració, mitjançant l'ús d'un procés reflexiu que precedeixi als distints moviments: Fomentant la presa de decisions, l'esperit crític, la resolució de problemes, el càlcul mental i el pensament abstracte.
5. Valorar i respectar el silenci com a font de concentració. Desenvolupar aptituds psicològiques: memòria, percepció, atenció, imaginació, ...
6. Desenvolupar l'autoestima i superació, valorant el propi procés d'aprenentatge.
7. Desenvolupar la capacitat d'autonomia, mitjançant la presa de decisions individuals en el transcurs de les partides, sense oblidar-nos del treball en grup, l'ajut entre iguals i la cooperació, fomentant la participació de tots, nins i nines.
8. Acceptar esportivament el resultat de les partides: aprendre a saber guanyar i saber perdre.
9. Aconseguir gaudir del joc, sense arribar al cansament i a l'avorriment.
10. Aplicar els coneixements adquirits a distints conceptes i continguts.

PROCEDIMENTS I METODOLOGIA:

Classes teòric-pràctiques (història, reglament, anotació algebraica, tàctica i estratègia: Explicació i lliurament de material didàctic, exercicis, pràctica dels diferents sistemes de competició). Adaptació a distints nivells d'evolució.

1. Realització damunt el tauler dels moviments de les distintes peces, i les regles especials: promoció del peó, captura al pas entre peons i l'enroc.
2. Utilització habitual del sistema de notació algebraic, i coneixement del descriptiu.
3. Coneixement de la tàctica elemental dels escacs: figures tàctiques (atac doble, clavada, descoberta i atac en línia), el mat (mat en una, mat en dues, mat del passadís, mat ofegat...), i dels principis fonamentals de l'obertura.
4. Adquisició d'estratègies en el desenvolupament de les partides que impliquin tenir previsió d'algunes jugades posteriors, tant pròpies com del contrari.
5. Elaboració d'un quadern de les partides jugades.
6. Anàlisi i comentari de les partides pròpies i de partides i problemes publicats.
7. Introducció en els escacs de competició.

ACTITUDS:

1. Respecte per les normes del joc i acceptació de les decisions arbitrals.
2. Valoració del silenci per possibilitar l'atenció i concentració.
3. Respecte i correcció en el tracte vers el contrincant.
4. Fomentar de l'autoestima i superació.
5. Cercar satisfacció i goig a través del joc.
6. Actitud responsable cap al material.

TEMARI DEL NIVELL D'INICIACIÓ (ESCACS 1)

- I. El tauler. Coneixement del tauler: Casella. Files, columnes i diagonals.
- II. Les peces. Distinció i col·locació.
- III. El moviment de les peces.
- IV. La captura.
- V. El valor de les peces.
- VI. Regles especials.
- VII. Reglament elemental: Decàleg dels escacs.
- VIII. La història dels escacs.

TEMARI DEL PRIMER NIVELL (ESCACS 2)

I. Els elements del joc dels escacs (El tauler, Les diferents peces i els seus moviments, moviments especials). Escac, escac i mat, i taules.

II. Reglamentació bàsica i sistemes d' anotació.

III. Origen dels escacs. Breu història dels escacs i de l'evolució de les seves regles i moviments de las peces.

IV. Principis de l'Obertura. Classificació de les Obertures. Partides model comentades. L'errada en l'obertura.

V. Mats bàsics. Exercicis de mats model, Figures Tàctiques.

VI. Tàctica Elemental: Atac doble, la clavada, la descoberta, l'atac en línia, els raigs X, la desviació i l'atracció. Exercicis pràctics de las diferents figures tàctiques.

VII. Principis Bàsics de finals. Finals de Reis i Peons. Regla del quadrat, l'oposició, peó passat, peó allunyat, activitat del rei.

VIII: Comentari de Partides Magistrals.

PREU

Matrícula : 5€ socis / 10€ no socis

Mensualitat: 25€ socis / 35€ no socis

HORARI :

ESCACS 1 (1r2n i/o nivell iniciació) : dimarts de 15.30 a 16.30

ESCACS 2 (nivell avançat) : dijous de 15.30 a 16.30

DEPORTES

El Congreso aprueba fomentar el ajedrez como deporte en la escuela y los espacios públicos

Agencia EFE/EPH

- El texto fue propuesto por el grupo Socialista, al que se incorporó un consenso transaccional del grupo Popular en el Congreso de los Diputados.
- Martin, el diputado socialista que lo promovió, declaró que el ajedrez, desde su aparición, ha sido denominado como juego, deporte, filosofía, arte y ciencia.

ECO Poca actividad social (ver más)

ARTÍCULO 11/12/2019 - 20:28h

La Comisión de Educación y Deporte del Congreso aprobó con el respaldo de todos los grupos una proposición no de ley sobre la implementación y fomento de la práctica del **ajedrez** en escuelas y espacios públicos, así como su promoción como deporte. El texto fue propuesto por el grupo socialista, al que se incorporó un consenso transaccional del grupo Popular.

El Congreso de los Diputados, según el texto, insta al gobierno a implementar el programa ajedrez en las escuelas en el sistema educativo regular de acuerdo con las recomendaciones del Parlamento Europeo y a continuar promoviendo el ajedrez como deporte, fomentando su práctica a través de la necesaria colaboración entre el sector público y privado.

Previamente al artículo de esta iniciativa en el Comité de Educación, el portavoz socialista, Pablo Martín, y el diputado Pablo Martín se reunieron con el presidente de la Federación Española de Ajedrez, Francisco Javier Gómez, en su presencia de la Federación Española de Ajedrez, el Comité de Educación y el Comité de Deporte, entre otros, que apoyan y han colaborado en la elaboración de esta iniciativa.

El diputado socialista Pablo Martín defendió la iniciativa que apuesta por implantar el programa 'Ajedrez en la escuela' con

La iniciativa

11/12/2019

El ajedrez en la escuela y los espacios públicos (EL PAÍS)

OPINIÓN

El ajedrez al rescate

El Congreso aprueba la introducción del ajedrez en el programa escolar

EL PAÍS | 11 DE DICIEMBRE DE 2019

Artículo de: Opinión | Ajedrez | Deporte | Educación | Cultura | Política | Deportes | Sociedad

Tiene una dimensión filosófica evidente, pero el ajedrez es mucho más que un juego o un deporte. Numerosas estadísticas han demostrado que es también una poderosa herramienta para el desarrollo de personas regulares enseñadas para el aprendizaje. No solo enseña a pensar y tomar decisiones, sino que potencia la inteligencia emocional y ayuda a transmitir valores.

Esto es lo que por lo que la Unesco decidió en 1993, recomendar a todos los países miembros que el ajedrez fuera incorporado como materia educativa en la enseñanza primaria y secundaria. El siguiente paso, la Comisión de Educación del Congreso de los Diputados decidió, por unanimidad de los ocho partidos que la componen, proponer que este juego milenario pase a formar parte de la vida escolar de los niños españoles, especialmente entre los seis y los nueve años.

La recomendación no puede ser más acertada y debería ser rápidamente atendida por las autoridades educativas. No se trata de fomentar juegos de los que se han compuesto unidades —aunque el ajedrez, mejor—, sino de potenciar en todos los niños las habilidades cognitivas que este juego proporciona. La lista es larga. Desarrolla los mecanismos de la lógica y el pensamiento analítico; aumenta la concentración y la capacidad de abstracción; acostuma a imaginar escenarios variables; refuerza la habilidad para planificar y anticiparse a las consecuencias; enseña a visualizar mentalmente diferentes situaciones posibles y evaluar las consecuencias de cada movimiento en un escenario cambiante. Fomenta, por tanto, la capacidad de selección y de decisión.

En resumen, refuerza procesos mentales necesarios para abordar cualquier aprendizaje o, en consecuencia, para afrontar la vida. Pero hay dos áreas educativas que se benefician muy especialmente de las bondades pedagógicas del ajedrez: las matemáticas y el desarrollo del lenguaje. Precisamente, aquellas en las que los alumnos españoles presentan mayores carencias.

Los recientes informes PISA han mostrado que los estudiantes españoles obtienen una puntuación bastante inferior a la media de la OCDE —entre un 10 y 15 puntos por debajo— tanto en matemáticas como en comprensión lectora. De, por lo tanto, una muy buena idea que el ajedrez salga ahora al rescate de estos escolares.

sociedad / Educación

Educación Medio ambiente Consumo Sucesos Salud Comunicados

APROBADO POR UNANIMIDAD

El Congreso insta al Gobierno a fomentar el ajedrez en las escuelas y como disciplina deportiva

Directorio: Congreso Educación PSOE Ajedrez

3

ARTÍCULO 11/12/2019 17:28:47

MADRID, 11 Feb. (EUROPA PRESS) -

13

7

3

S+1 0

La Comisión de Educación del Congreso de los Diputados ha aprobado por unanimidad una proposición no de ley, a instancias del PSOE, que ha sido consensuada por todos los grupos parlamentarios, en la que se insta al Gobierno a fomentar el ajedrez en las escuelas.

La iniciativa ha sido impulsada por el diputado socialista, Pablo Martín, y en ella se reclama al Gobierno que implemente el programa 'Ajedrez en la escuela' en el sistema educativo español, de acuerdo con las recomendaciones del Parlamento Europeo, y en colaboración con las comunidades autónomas en el ejercicio de la autonomía que le son propias.

Asimismo, pide al Ejecutivo que continúe con la promoción del ajedrez como deporte, fomentando su práctica, a través de la necesaria colaboración entre el sector público y el privado.

LE FALTA UN IMPULSO ESTATAL

El socialista ha subrayado que, a pesar de que hay experiencias locales, a este práctica le hace falta un impulso estatal para que se pueda avanzar en la introducción, siempre con respeto a las competencias de las comunidades autónomas y a la autonomía de los centros, para la implantación del ajedrez.

A su vez, ha destacado su accesibilidad económica y logística. "¿Por qué el ajedrez y no otras? No sólo por las capacidades pedagógicas sino que para su práctica no hace falta desembolso económico sino una tabla y unas piezas o el software desde bases online", ha dicho de cara

11/12/2019

Ajedrez en las aulas: argumentos irrefutables (El País)

DEPORTES

Ajedrez en las aulas: argumentos irrefutables

El ajedrez ha conseguido poner de acuerdo a todos los partidos políticos

ARTÍCULO 11/12/2019 17:28:47

Artículo de: Deportes | Ajedrez | Deporte

Alumnos de primaria jugando partidas de ajedrez en una de sus sesiones. (EFE/EL PAÍS)

Es un poco difícil en un momento que los partidos políticos coinciden en algo, **cabe argumentar que desde el ajedrez para jugarlo, y además en periodo de pretemporada electoral. Hay muchos motivos de peso, y con ellos hace evidente para explicar sus razones. Y se pueden resumir en diez:**

1. Desarrolla la inteligencia

No sólo la cognitiva, también la emocional, como indica un estudio de la Universidad de la Laguna (Tenerife) de 2016, publicado en español e inglés. Además desarrolla el sentido crítico de los niños inteligentes de carácter:

matemático, lingüístico, espacial, interpersonal e intrapersonal (se trata de una actitud, cuerpo y mente).

2. Conciencia de la muerte

Hay estudiosos que dicen que el ajedrez enseña a los niños a pensar en la muerte, y por tanto puede enseñar durante años el mal de Alzheimer. Es un momento glorioso mental.

3. Otras aplicaciones sociales

La lista de experiencias con éxito en el mundo parece interminable de ellas en España es la de la Universidad de la Laguna (Tenerife) de 2016, publicado en español e inglés. Además desarrolla el sentido crítico de los niños inteligentes de carácter:

4. Adaptado al siglo XXI

Es el único deporte que se puede practicar y enseñar por Internet.

5. Universal

La Federación Internacional (FIDE) cuenta con más de 100 millones de miembros, más de 100 millones de miembros, más de 100 millones de miembros, más de 100 millones de miembros.

6. Infraestructura de muy bajo coste

Basta con un tablero y unas piezas, o si no se practica con una aplicación para ordenador o teléfono.

7. Buena imagen